

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi porotalouden
ja luontaiselinkeinojen rahoituslain sekä kolttalain muu-
tamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslakia sekä kolttalakeja muutettavaksi siten, että niissä otettaisiin huomioon perustuslain yksityiselämän suojaa koskeva säännös. Samalla lakia alemmanasteisten säädösten antamista koskevat valtuutussäännökset ja hallintotehtävien siirtämistä muille kuin viranomaisille koskevat säännökset saatettaisiin perustuslain mukaisiksi.

Kolttalakeja ehdotetaan muutettavaksi siten, että kolttien luottamusmiehen apuna toimivan sihteerin palkkio voitaisiin maksaa maatilatalouden kehittämisrahaston varoista. Lisäksi esityksessä ehdotetaan lakeihin tehtäväksi eräitä teknisluonteisia muutoksia.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1. Nykytila	3
1.1. Lainsäädäntö ja käytäntö.....	3
Euroopan yhteisön lainsäädäntö.....	3
Kansallinen lainsäädäntö	3
1.2. Nykytilan arviointi.....	4
2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	5
3. Esityksen vaikutukset	5
3.1. Taloudelliset vaikutukset	5
3.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset	6
3.3. Muut vaikutukset	6
4. Asian valmistelu.....	6
5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja	6
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	6
1. Lakiehdotusten perustelut.....	6
1.1. Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaki	6
1.2. Kolttalaki	7
2. Tarkemmat säännökset ja määräykset.....	9
3. Voimaantulo.....	10
4. Säättämisjärjestys	10
LAKIEHDOTUKSET	11
porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain muuttamisesta.....	11
kolttalain muuttamisesta.....	13
LIITE	15
RINNAKKAISTEKSTIT	15
porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain muuttamisesta.....	15
kolttalain muuttamisesta.....	19

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Euroopan yhteisön lainsäädäntö

Tavoite- ja yhteisöaloiteohjelmista sekä ohjelmiin sisältyvistä toimenpiteistä ja niiden rahoittamisesta säädetään rakennerahastoja koskevista yleisistä säännöksistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1260/1999, jäljempänä EY:n rakennerahastojen yleisasetus, ja Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tuesta maaseudun kehittämiseen ja tiettyjen asetusten muuttamisesta ja kumoamisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1257/1999, jäljempänä EY:n maaseudun kehittämisasetus. Ensiksi mainitun asetuksen perusteella on vahvistettu Pohjois-Suomen tavoite 1 -ohjelma vuosiksi 2000—2006.

Ohjelmien toimeenpanoa säännellään pääasiassa asetuksin. Asetukset ovat sellaisenaan Suomea sitovia ja ilman erillistä voimaannpanoa välittömästi sovellettavissa. Osa asetuksista sisältää kuitenkin säännöksiä, joissa edellytetään esimerkiksi toimivaltaisia kansallisia viranomaisia, sääntöjenvastaisuuksien seuraamuksia ja muuta täytäntöönpanoa koskevaa kansallista sääntelyä.

Kansallinen lainsäädäntö

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla tavoite- ja yhteisöaloiteohjelmia toteutetaan ensisijaisesti 3 päivänä huhtikuuta 2000 voimaan tulleen maaseutuelinkeinojen rahoituslain (329/1999) nojalla. Toimeenpanossa voidaan lisäksi käyttää 14 päivänä helmikuuta 2000 voimaan tullutta porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslakia (45/2000). Viimeksi mainitussa laissa säädetään myös kokonaan kansallisista porotalouden ja luontaiselinkeinojen tuista sekä porotalouden ja luontaiselinkeinojen kehittämiseen ja tutkimuksiin myönnettävistä tuista. Lain mukaan rahoitustuki voidaan myöntää joko kokonaan kansallisista varoista tai Euroopan yhteisön varoin osarahoitettuna tukena.

Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain pääasiallinen tavoite on edistää porotalouden ja luontaiselinkeinojen toimintaedellytyksiä ja osaltaan mahdollistaa EY:n maaseudun kehittämisasetuksen toimeenpanon pohjoisimmassa osassa. Lailla on yhtenäistetty kansallisin varoin ja Euroopan yhteisön osarahoittamin varoin rahoitettujen porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoitusjärjestelmät siten, että eri rahoituslähteitä käytettäessä tuen ehdot poikkeaisivat mahdollisimman vähän toisistaan. Laki on luonteeltaan puitelaki.

Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaki sisältää yhteisön rahoitusta, maaseutua koskevia ohjelmia, porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoitustukea ja poro- ja luontaiselinkeinojen asuntorahoitusta koskevan tukemisen pääasialliset ehdot. Tuen myöntämistä koskevista säännöksistä lakiin on sisällytetty tuen saajaa, tuen kohdetta ja tuen enimmäismäärää koskevat tärkeimmät edellytykset. Lisäksi tukien valvontaa ja takaisinperimisen edellytyksiä koskevat säännökset ovat yksinomaan laissa. Ohjelmatoimintaa, rahoitusta ja tukea koskevat yksityiskohtaiset säännökset sisältyvät sekä valtioneuvoston että maa- ja metsätalousministeriön antamiin asetuksiin.

Vastaavasta, mutta kokonaan kansallisin varoin rahoitettavasta rakennetuesta, säädetään kolttalailalla (253/1995).

Petsamosta toisen maailmansodan lopulla siirtynyt kolttaväestö sijoitettiin valtaosaltaan Inarin kuntaan. Valtioneuvoston vahvistettua vuonna 1946 ja 1947 tekemillään päätöksillä kolttien sijoitusalueeksi lähinnä Suonikylän kolttien osalta Inarijärven koillispuolella olevan Näätämonen eli Sevettijärven alueen ja muiden kolttien osalta Inarijärven kaakkoispuolella olevan Nellimin alueen, asettui ensin mainitulle alueelle 267 ja jälkimmäiselle alueelle 140 kolttaa.

Kolttien sijoittaminen tapahtui valtion vuosina 1947—1949 rakennuttamiin rakennuksiin. Koska koltat olivat muuton seurauksena menettäneet suuren osan omaisuudestaan, heille hankittiin valtion varoilla ja lahjoituksilla yhteensä 1 495 poroa. Valtion varoilla hankittiin myös tarvikkeet 20 nuottaa ja

1500 verkkoa varten.

Ennen eräiden kolttien asuttamisesta annetua lakia (273/1955) oli valtion kolttien hyväksi tekemät asutus- ja muut tukitoimenpiteet suoritettu pelkästään valtion talousarviossa myönnettyjen määrärahojen turvin. Sanoitun lain tultua voimaan ovat kolttien tukitoimenpiteet tapahtuneet kyseisen lain, kolttien maanjärjestelylain (593/1969) ja vuoden 1984 kolttialain (611/1984) nojalla.

Viimeksi mainittu laki kumottiin mainitulla vuonna 1995 annetulla kolttialalla. Lain tavoitteena on edistää kolttiväestön ja alueen elinolosuhteita ja toimeentulomahdollisuuksia sekä ylläpitää ja edistää kolttakulttuuria. Laki sisältää säännökset kolttien luontaiselinkeinojen ja muun pienyritystoiminnan sekä asumisen investointien tukemisesta. Laki sisältää myös säännökset kolttien asiainhoidosta, joka käsittää kolttien kyläkokouksien, kolttaneuvostojen ja kolttien luottamusmiehen toiminnan. Valtio maksaa luottamusmiehelle palkkiota ja kulujen korvausta. Luottamusmiehen apuna on vuodesta 1999 alkaen toiminut työllisyysvaroin palkattu sihteeri.

Kolttialain mukaisia avustuksia myönnetään vuosittain noin 150 000 euroa ja lainoja saman verran. Nämä tuet maksetaan maatilatalouden kehittämisrahaston varoista.

Suomi on notifiointin kolttialain valtioneuvoston Euroopan unionille, joka on hyväksynyt kolttialakiin sisältyvät valtioneuvoston päätökset.

Perustuslain yksityiselämän suojaa koskevan 10 §:n mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu. Perustuslain 80 §:n mukaan tasavallan presidentti, valtioneuvosto ja ministeriö voivat antaa asetuksia laissa säädetyn valtuutuksen perusteella. Lisäksi tämän säännöksen mukaan yksilön velvollisuuksien ja oikeuksien perusteista on säädettävä lailla. Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotohtori voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia.

Vaikka uusi perustuslaki ei ollutkaan voimassa porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslakia valmisteltaessa, pyrittiin siinä kuitenkin jo eräiltä osin ottamaan huomioon

perustuslakiin sisältyvät norminantoa ja perusoikeuksia koskevat säännökset. Samoin tehtävien siirtämisessä hallinnon ulkopuolelle pyrittiin noudattamaan perustuslain asettamia vaatimuksia. Norminantoa koskevat säännökset ovat kuitenkin edelleen eräiltä osin epäyhtenäisiä.

Sen sijaan vuoden 1995 kolttialaki, joka perustuu valtioneuvoston kolttien elinkeinojen ja kulttuurin edistämistoimikunnan mietintöön (Komiteamietintö 1992:41) ja sen perusteella annettuun hallituksen esitykseen kolttialaksi (HE 243/1994 vp), on säädetty ennen nykyistä 1 päivänä maaliskuuta 2000 voimaan tullutta perustuslakia, minkä vuoksi laki ei kaikilta osin vastaa perustuslain asettamia vaatimuksia.

1.2. Nykytilan arviointi

Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaissa keskeisiä seikkoja perustuslain kannalta arvioiden ovat valtuudet antaa oikeussääntöjä, valvontaan kuuluvat tarkastukset sekä tehtävien siirto muille kuin viranomaisille.

Voimassa olevaan lakiin sisältyy säännöksiä, joiden mukaan valtioneuvosto tai ministeriö on valtuutettu antamaan oikeussääntöjä. Alkuperäisissä säännöksissä säädetään oikeudesta tai velvollisuudesta antaa päätöksiä ja määräyksiä, muutetuissa säännöksissä vastaavasti asetuksia. Toisaalta laissa tietyissä tilanteissa on annettu valtioneuvostolle ja ministeriölle toimivalta tehdä hallintopäätöksiä. Epäyhtenäinen käytäntö voi aiheuttaa sekaannusta.

Yksilön tai yhteisön oikeuksiin puuttuvia säännöksiä rahoituslaissa ovat lähinnä ne, joissa säädetään myönnetyn tuen ja rahoituksen myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön liittyvien ehtojen valvomiseksi suoritettavista tarkastuksista sekä myönnetyn rahoituksen ja tuen maksun lakkauttamisesta ja takaisinperimisestä.

Tällä hetkellä kolttien luottamusmiehen apuna toimiva sihteeri on palkattu työllisyysvaroin määrääjäksi. Tämä on johtanut epä-tarkoituksenmukaiseen sihteerien vaihtuvuuteen.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Hallitus antoi Maaseutuviraston perustamista koskevaiksi lainsäädännöksi annettuun hallituksen esitykseen (HE 140/2001 vp) liittyvän esityksen eduskunnalle laeiksi maaseutuelinkeinojen rahoituslain, porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain, kolttalain sekä maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain muuttamisesta (HE 167/2001 vp).

Esityksestä antamassaan lausunnossa (PeVL 48/2001 vp) perustuslakivaliokunta kiinnitti huomiota paitsi valtuuksien epätämällisyyteen, myös siihen, ettei tarkastusoikeutta koskevaa säännöstä ollut riittävästi yksilöity siltä osin kuin tarkastusoikeus koski kotirauhan piiriin kuuluvia tiloja. Perustuslakivaliokunta edellytti myös, että koko se lainsäädäntö, johon kyseinen hallituksen esitys osaltaan kuului, tulisi saattaa perustuslain vaatimusten mukaiseksi.

Koska hallituksen esitys peruutettiin, perustuslaista johtuvia muutoksia ei tehty.

Esityksen keskeisin tavoite onkin saattaa porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaki sekä kolttalaki vastaamaan perustuslain vaatimuksia. Esityksessä on otettu huomioon edellä mainitussa perustuslakivaliokunnan lausunnossa esitetyt huomiot.

Kolttalain valvontaa koskevaa 20 §:ää ehdotetaan liittyen perustuslain 10 §:ään täsmennettäväksi siten, että momentissa mainittujen maaseutuelinkeinoviranomaisten suorittamien tarkastusten tulisi liittyä tukien myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön liittyvien edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvontaan. Pykälään esitetään lisättäväksi uusi 2 momentti, joka koskee tuen saajan myötävaikutusvelvollisuutta tukitarkastuksessa ja tarkastuksia suorittavan tarkastusoikeuden laajuutta. Tarkastusta ei saisi suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa.

Oikeussääntöjen antamista koskevien säännösten selkeyttämiseksi ehdotetaan, että valtuutussäännökset yhtenäistetään kaikilta osin. Oikeussääntöjä annettaisiin joko valtioneuvoston asetuksella tai ministeriön asetuksella. Tällöin ei jäisi epäselvyyttä sen suhteen, onko laissa tarkoitettu siirtää lainsäädäntövaltaa vai edellytetty tehtäväksi yksit-

täisiä hallintopäätöksiä.

Mainitussa lausunnossaan (PeVL 48/2001 vp) perustuslakivaliokunta edellytti, että porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain 45 §:n 1 momentin sisältämää tuen takaisinperintää koskevaa valtuussäännöstä ehdotetaan rajoitettavaksi siten, että lakiin otetaan perussäännös tuen takaisinperimisestä kohtuullisessa määräajassa. Tämän mukaisesti lakiin ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan takaisinperintä on suoritettava kohtuullisessa ajassa takaisinperimisen peruste ja henkilön maksukyky huomioon ottaen.

Avustuksen takaisinperintää koskevaa kolttalain 39 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että avustus olisi perittävä takaisin kohtuullisessa ajassa ottaen huomioon takaisinperimisen peruste ja henkilön maksukyky. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin ajasta, jonka kuluessa avustus on perittävä takaisin.

Kolttalain täytäntöönpanoviranomaisia koskevaa 55 §:ää esitetään muutettavaksi siten, että lain täytäntöönpanossa ei voitaisi enää käyttää muita kuin viranomaisia.

Lisäksi tavoitteena on edistää kolttien omailemaiseen kulttuuriin kuuluvaa kolttien asiainhoitoa. Tämän vuoksi esitetään, että kolttalain 57 §:ää muutettaisiin siten, että kolttien luottamusmiehen apuna toimivan sihteerin palkkio voitaisiin maksaa maatilatalouden kehittämisrahaston varoista.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Taloudelliset vaikutukset

Esityksen avustuksen takaisinperintää koskevien säännöksiä muuttaminen saattaisi vähentää jossain määrin valtiolle takaisinperittävien avustusten määrää. Nämä vaikutukset eivät olisi kuitenkaan merkittäviä. Kolttien luottamusmiehen apuna toimivan sihteerin palkkion maksaminen ja kulujen korvaaminen maatilatalouden kehittämisrahaston varoista lisäisi rahaston menoja arvion mukaan laskennallisesti enintään noin 20 000 eurolla vuodessa.

3.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Esityksellä ei ole organisatorisia eikä henkilöstö vaikutuksia.

3.3. Muut vaikutukset

Esityksellä ei ole ympäristövaikutuksia eikä sillä ole merkittäviä aluekehitysvaikutuksia. Esitys parantaisi saamelaiden asemaa.

4. Asian valmistelu

Asia on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä. Asian valmistelussa on otettu huomioon maaseutuelinkeinojen rahoituslain, kolttalain sekä maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain muuttamisesta annetussa hallituksen esityksessä (HE 167/2001 vp) ehdotetut muutokset ja perustuslakivaliokunnan lausunnossa (PeVL

48/2001 vp) siitä esitetyt huomiot. Kolttalaita koskevista muutoksista on pyydetty kolttalaissa tarkoitettu lausunto ja neuvoteltu kolttien kanssa. Esitykseen sisältyvistä muutoksista on neuvoteltu Saamelaiskäräjien kanssa. Lisäksi lakiehdotuksesta on pyydetty lausunto Paliskuntain yhdistykseltä ja Lapin työvoima- ja elinkeinokeskuksesta.

5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Esityksessä ehdotetaan porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslakiin sekä kolttalakiin tehtäväksi vastaavanlaisia perustalaista johtuvia muutoksia, jotka tehtiin maaseutuelinkeinojen rahoituslakiin 9 päivänä huhtikuuta 2003 voimaan tulleella mainitun lain muuttamisesta annetulla lailla (274/2003).

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaki

5 §. *Tuen saamisen yleiset edellytykset.* Pykälän 2 momentissa säädetään eräistä tuen saamisen edellytyksistä, joita ovat muun muassa pääasiallisen osan toimeentulosta saaminen porotaloudesta tai luontaiselinkeinoista sekä asuminen momentissa tarkoitetuilla alueilla. Näitä edellytyksiä ei ole kuitenkaan voitu lain soveltamiskäytännössä soveltaa silloin kun on kysymys tuen myöntämisestä porotalouden ja luontaiselinkeinojen kehittämistoimintaa koskevien tutkimusten ja selvitysten suorittamiseen. Tämän vuoksi ehdotetaan, että momenttiin lisättäisiin nimenomainen maininta siitä, ettei momentissa säädettyjä edellytyksiä sovelleta mainitunlaisten tutkimusten ja selvitysten suorittamisen tukemiseen.

7 §. *Varojen ohjaus.* Nykyisen pykälän mukaan maa- ja metsätalousministeriö voi antaa tarkempia määräyksiä varojen käytöstä

sekä määräyksiä varojen määrällisestä, alueellaisesta, toimialoittaisesta ja kohderyhmittäisestä ohjaamisesta. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi perustuslain 80 §:stä johtuva täsmennys, jonka mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin säätää varojen alueellisesta, toimialoittaisesta ja kohderyhmittäisestä ohjaamisesta sekä varojen käytöstä. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnollisilla määräyksillä päätettäisiin kuitenkin varojen määrällisestä ohjaamisesta.

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoja voidaan käyttää porotalouden ja luontaiselinkeinojen kehittämistoimintaa koskevien tutkimusten ja selvitysten suorittamiseen. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi asiaa koskeva valtuutussäännös, jonka mukaan maa- ja metsätalousministeriö päättäisi yksittäistapauksittain varojen käyttämisestä porotalouden ja luontaiselinkeinojen kehittämistä koskeviin tutkimuksiin sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään. Lisäksi pykälän nykyiseen 2 momenttiin sisältyvää rakentamiseen liittyvää säännöstä ehdotetaan täsmennettäväksi.

22 §. *Valtionvastuu.* Pykälässä säädetään valtionlainojen valtionvastuusta ja luottolaitoksen velvollisuuksista valtionlainaa hoidettaessa ja lainan vakuutena olevaa omaisuutta rahaksi muutettaessa. Pykälän nykyisen 2 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriö antaa lainan vakuutena olevan omaisuuden rahaksi muuttamista ja valtion edun valvomista koskevia määräyksiä luottolaitokselle. Tämä säännös ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi kuitenkin säännös, jonka mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettäisiin tarvittaessa valtion edun valvomiseen liittyvästä menettelystä.

31 §. *Vapaaehtoisen velkajärjestelyn rajoitukset.* Pykälän 2 momentin sisältämän pääsäännön mukaan valtionlainan lyhennyksille ei voida myöntää maksuvapautusta silloin, kun lainan esinevakuus turvaa lyhennysten maksun. Erityisen painavista syistä maksuvapautus voidaan kuitenkin myöntää siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että momentissa mainittaisiin esimerkkejä erityisen painavista syistä, jolloin ei olisi tarvetta säätää asiasta tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Perustuslain mukaan lailla on säädettävä yksilön oikeuksien perusteista.

36 §. *Rahoitustuen hakeminen ja myöntäminen.* Pykälän nykyisen 1 momentin mukaan rahoitustuen myöntää työvoima- ja elinkeinokeskus. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi tuen hakemista koskevat säännökset, joiden mukaan tukea tulisi hakea kirjallisesti ja että hakemus olisi allekirjoitettava. Tämä vastaa nykykäytäntöä. Säännökset olisivat kuitenkin tarpeellisia, koska 1 päivänä tammikuuta 2004 voimaan tulleen hallintolain mukaan asia voidaan panna vireille myös suullisesti ja viranomaiselle saapunutta asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä sekä asiakirjan alkuperäisyyttä ja eheyttä ei ole syytä epäillä. Sääntely olisi yhdenmukainen maatalouden tulotukien kanssa. Euroopan yhteisöjen komissio on katsonut hakemuksessa olevan allekirjoituksen ehdottomaksi muotovaatimukseksi.

37 §. *Valvonta.* Pykälässä säädetään tämän lain mukaisten tukien yleisestä valvonnan

järjestämisestä. Organisoituvastuu on pääosin maa- ja metsätalousministeriöllä. Pykälän 2 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään mahdollisuudesta käyttää valvonnassa apuna työvoima- ja elinkeinokeskuksia sekä muita viranomaisia, edellyttäen, että maa- ja metsätalousministeriö ja asianomainen ministeriö sopivat asiasta. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös siitä, että maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin säätää lisäksi valvonnan teknisestä toteuttamisesta.

40 §. *Tarkastusoikeus.* Pykälän 1 momentin sisältämää viranomaisten tarkastusoikeutta koskevaa säännöstä on täsmennetty perustuslain yksityiselämän suojaa koskevan säännöksen johdosta. Pykälän 2 momentin mukaan ministeriö voi päätöksellään valtuuttaa toisen viranomaisen tai ulkopuolisen tilintarkastajan suorittamaan pykälässä tarkoitettuja tarkastuksia. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että tilintarkastajan ja tilintarkastusyhteisön kelpoisuusvaatimusta koskevaa momentin virkettä selkeytettäisiin. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan tilintarkastusyhteisön olisi nimettävä tarkastuksesta vastuullinen tilintarkastaja momentin säännöstä noudatettavista säännöksistä, ehdotetaan täydennettäväksi viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetulla lailla (621/1999) ja saamen kielilailalla.

45 §. *Takaisinperimisen toimivalta.* Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi perustuslain 80 §:n 1 momentin johdosta säännös siitä, että tuki olisi perittävä takaisin kohtuullisessa ajassa huomioon ottaen takaisinperimisen peruste ja henkilön maksukyky. Lisäksi 1 momentissa säädettäisiin valtioneuvoston valtuudesta säätää määräajasta tarkemmin asetuksella. Takaisin perimiseen tulisi kuitenkin ryhtyä viimeistään kymmenen vuoden kuluessa tuen viimeisen erän maksamisesta.

1.2. Kolttalaki

18 §. *Lainan ja avustuksen hakeminen ja myöntäminen.* Pykälän nykyisen 1 momentin mukaan lainat ja avustukset myöntää maa-seutuelinkeinopiiri. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi tuen hakemista koskevat säännökset, joiden mukaan tukia tulisi hakea kir-

jallisesti ja että hakemus olisi allekirjoitettava. Tämä vastaa nykykäytäntöä. Säännökset olisivat kuitenkin tarpeellisia, koska 1 päivänä tammikuuta 2004 voimaan tulleen hallintolain mukaan asia voidaan panna vireille myös suullisesti ja viranomaiselle saapunutta asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä ja eheyttä ole syytä epäillä. Sääntely olisi yhdenmukainen maatalouden tulotukien kanssa. Euroopan yhteisöjen komissio on katsonut hakemuksessa olevan allekirjoituksen ehdottomaksi muotovaatimukseksi. Lisäksi momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että lainat ja avustukset myönnettäväksi toimielimeksi tulisi työvoima- ja elinkeinokeskukset. Koska kolttalain mukaisia lainoja ja avustuksia myöntää ainoastaan Lapin työvoima- ja elinkeinokeskus, ehdotetaan että momenttiin otetaan tästä nimenomainen maininta.

Pykälän 2 momentissa säädetään hakemuksesta mahdollisesti hankittavista lausunnoista. Momentin mukaan hakemuksesta voidaan tarvittaessa hankkia muitakin kuin maaseutuelinkeinoviranomaisen lausunto sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin säädetään. Perustuslain mukaan, jos asetuksen antajasta ei ole erikseen säädetty, asetuksen antaa valtioneuvosto. Koska asetuksessa ei säädetäisi laajakantoisista ja periaatteellisista tärkeistä asioista, olisi perusteltua osoittaa asetuksen antovalta maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston yleisistunnon sijasta.

20 §. *Valvonta*. Pykälän 1 momentissa säädetään momentissa mainittujen maaseutuelinkeinoviranomaisten oikeudesta teettää tukiin liittyviä tarkastuksia. Nykyisen pykälän mukaan viranomaisella on oikeus suorittaa avustusten ja lausuntojen käyttöön liittyviä tarkastuksia. Sääntelyn tällainen väljyys on ongelmallista perustuslain 10 §:n 1 momentissa turvatuun yksityiselämän suojan kannalta. Tämän vuoksi pykälän loppuosaa ehdotetaan täsmennettäväksi. Valvonnan tehokkuus edellyttää, että tarkastukset voitaisiin suorittaa ennakkolta ilmoittamatta.

Pykälän uuden 2 momentin mukaan tuen saajalla olisi myötävaikutusvelvollisuus tarkastuksessa. Säädösteknisistä syistä asiasta on aiheellista säätää omassa momentissaan. Lisäksi momentissa on säädetty tarkastuksia

suorittavan henkilön tarkastusvaltuuksista. Tarkastusta ei saisi suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa. Momentti on vastaavanlainen kuin maaseutuelinkeinojen rahoituslaissa sekä porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaissa.

39 §. *Avustuksen takaisinperintä*. Pykälän mukaan avustus voidaan periä kokonaan tai osittain takaisin valtiolle, jos avustus on myönnetty väärin perustein tai jos on muu pykälässä mainittu takaisinperimisperuste. Pykälän 3 momentti sisältää perussäännöksen avustuksen takaisinperintäajasta. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen lisättäisiin perustuslain 80 §:n 1 momentin johdosta säännös siitä, että avustus olisi perittävä takaisin kohtuullisessa ajassa ottaen takaisinperimisen peruste ja henkilön maksukyky. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin ajasta, jonka kuluessa avustus on perittävä takaisin.

52 §. *Pellonraivaus*. Voimassa olevan pykälän mukaan pellonraivauksen määräaikaisesta rajoittamisesta annettu laki (1385/1991) ei koske sellaista raivausta, johon on myönnetty lainaa tai avustusta tämän lain nojalla tai joka lain 9 §:n 1 momentin 6 kohdan nojalla annettuun lupaan. Koska sanottu laki on kumottu eräiden maatalouden alaan kuuluvien lakien kumoamisesta annetulla lailla (1099/1994), esitetään, että pykälä kumottaisiin tarpeettomana.

55 §. *Täytäntöönpanoviranomaiset*. Pykälässä säädetään lain täytäntöönpanoviranomaisista. Pykälän 1 momenttiin esitetään tehtäväksi perustuslain 80 §:stä johtuva tarkempaa sääntelyä koskeva muutos.

Pykälän nykyisen toisen momentin mukaan lain mukaisissa tehtävissä voidaan käyttää, sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin säädetään, apuna KERA Oy:tä, Paliskuntain yhdistystä, metsälautakuntia sekä muitakin neuvontajärjestöjä. Asiasta ei ole kuitenkaan ollut tarvetta säätää asetuksella. Lisäksi perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallinto-tehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi. Tämän vuoksi esitetään, että lain mukaisissa täytäntöönpanotehtävissä voitaisiin käyttää apuna, sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetäisiin, vain Lapin läänin-

hallitusta ja muita valtion viranomaisia.

Voimassa olevan pykälän 3 momenttia, jonka mukaan maa- ja metsätalousministeriö määrää metsälautakunnille ja neuvontajärjestöille suoritettavista maksuista, vastaavaa säännöstä ei tarpeettomana enää otettaisi lakiin, koska lautakuntia ja neuvontajärjestöjä ei enää olisi mahdollista käyttää lain täytäntöönpanossa.

57 §. *Kulujen korvaaminen*. Pykälän nykyisen 2 momentin mukaan kolttien luottamusmiehelle maksetaan maatilatalouden kehittämisrahaston varoista palkkiota ja kulujen korvausta sen mukaan kuin maa- ja metsätalousministeriö erikseen määrää. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös kolttien luottamusmiehen apuna toimivalle sihteerille maksettaisiin palkkiota ja kulujen korvausta maatilatalouden kehittämisrahaston varoista. Toimistotöiden lisäksi luottamusmies saattaa tarvita tilapäisesti myös apua lakiteknisissä asioissa. Tällöin voitaisiin maksaa luottamusmiehen apuna toimivalle lakimiehelle palkkiota sen mukaan kuin maa- ja metsätalousministeriö erikseen päättää. Maa- ja metsätalousministeriö päättäisi palkkion suuruudesta ja kulujen korvaamisesta. Tällä hetkellä luottamusmiehen sihteerinä toimiva henkilö on palkattu työllisyysvaroin ja hänen palkkansa on noin 1 300 euroa kuukaudessa. Sihteerille kuluina korvattavaksi tulisi lähinnä matkakulut koltthaneuvostojen ja kyläkokouksien kokouksiin. Sihteerin valintaan liittyvät asiat on perusteltua jättää kolttien perinteisiin perustuvan asiainhoitojärjestelmän ratkaistavaksi.

65 §. *Tarkemmat säännökset ja vahvistettavat asiakirjakaavat*. Pykälän nykyisen 1 momentin mukaan tarkemmat säännökset lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella. Näin avoin valtuutus ei kuitenkaan täytä perustuslain 80 §:ään liittyvään perustuslakivaliokunnan tulkintakäytäntöön perustuvaa valtuutuksen täsmällisyyden ja tarkkarajaisuus

den vaatimusta. Tämän vuoksi momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin tukimuodoista, tuen myöntämisen perusteista, tukien enimmäismääristä ja sopimukseen perustuvien tukien yleisistä ehdoista ja että tuki voidaan eheyttää alueittain. Vastaavanlainen säännös on maaseutuelinkeinojen rahoituslaissa ja porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaissa.

Pykälän toista momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin antaa kolttalakia ja sen nojalla annettua asetusta tarkempia säännöksiä tukitasoista ja -kohteista. Kolttalaki on, kuten maaseutuelinkeinojen rahoituslaki ja porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaki, puitelain tyyppinen. Kolttalaki sisältää tukien enimmäismäärät ja tukikohteet ja alemmilla säädöksillä voidaan tarkemmin säätää tukitasoista ja -kohteista kulloinkin käytettävissä olevien tukivarojen ja tuen kohteisiin liittyvien tarpeiden perusteella. Kolttalain nojalla on annettu koltta-asetus (133/1997), jota tarkemmat säännökset tukitasoista ja -kohteista on annettu kolttalain mukaisesta rahoitustuesta annetulla maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (400/2001). Momentti esitetään muutettavaksi tämän käytännön mukaiseksi.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Uusia säännöksiä maa- ja metsätalousministeriön asetuksella tulisi annettavaksi lähinnä valtionvastuuseen perustuvan hyvityksen valtion edun valvontaan hakemista koskevasta menettelystä ja valvonnan teknisestä toteuttamisesta.

3. Voimaantulo

Ehdotettujen lakien on tarkoitus tulla voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu. Muutokset eivät teknisluonteisina edellytä EU:n komission hyväksymistä. Myöskään kolttien luottamusmiehen apuna toimivan sihteerin palkkion maksaminen valtion varoista ei edellytä komission hyväksymistä, koska komission päätöksen SG (96) D 10959 12.12.1996 mukaan kysymys ei ole perussopimuksessa tarkoitettua valtiontuesta.

Niitä oikeusohjeita, jotka on annettu lain voimaan tullessa voimassa olleiden valtuutusten nojalla, ehdotetaan sovellettavaksi edelleen.

4. Säättämisjärjestys

Perustuslakivaliokunta katsoi mainitussa lausunnossaan, että lait, joihin sisältyvät lausunnossa esitetyt muutokset, voitaisiin säätää tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä. Koska esityksessä on otettu huomioon perustuslakivaliokunnan lausunnossa esitetyt muutokset, hallitus katsoo, että lakiehdotukset voidaan säätää tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 21 päivänä tammikuuta 2000 annetun porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain (45/2000) 5 §:n 2 momentti, 7 §, 22 §:n 2 momentti, 31 §:n 2 momentti, 36 §:n otsikko ja 1 momentti, 37 §:n 2 momentti, 40 §:n 1 ja 2 momentti ja 45 §:n 1 momentti seuraavasti:

5 §

Tuen saamisen yleiset edellytykset

Tukea voidaan myöntää sellaiselle elinkeinonharjoittajalle, joka saa pääasiallisen osan toimeentulostaan porotaloudesta tai luontaiselinkeinoista, jonka taloudellinen elinkelpoisuus voidaan osoittaa ja joka edistää elinkeinojen toimintaedellytyksiä ja jonka tukemista voidaan pitää tämän lain tavoitteet huomioon ottaen tarkoituksenmukaisena. Tukemisen tarkoituksenmukaisuutta arvioitaessa on tämän lain nojalla maksettavien tukien osalta edellytettävä sitä, että tuen saaja asuu poronhoitolaissa tarkoitettulla poronhoitoalueella taikka 2 §:n mukaisella luontaiselinkeinojen harjoittamisalueella. Tässä momentissa mainittuja tuensaajaa koskevia edellytyksiä ei kuitenkaan sovelleta myönnettäessä tukea 65 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tutkimusten ja selvitysten suorittamiseen.

7 §

Varojen ohjaus

Maa- ja metsätalousministeriö huolehtii tämän lain tarkoituksiin käytettävissä olevien varojen ohjaamisesta antamalla Euroopan yhteisön säännöksiä, lakia, valtioneuvoston asetusta ja maatilatalouden kehittämisrahaston

käyttösuunnitelmaa tarkempia määräyksiä varojen käytöstä. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään lain tavoitteiden mukaisesti varojen alueittaisesta, toimialoitaisesta ja kohderyhmittäisestä ohjaamisesta. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriö antaa hallinnollisia määräyksiä varojen määrällisestä ohjaamisesta.

Maa- ja metsätalousministeriö päättää määräämnsä ehdoin yksittäistapauksittain varojen käyttämisestä porotalouden ja luontaiselinkeinojen kehittämistä koskevien tutkimusten ja selvitysten tekemiseen sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tätä lakia ja sen nojalla annettavaa valtioneuvoston asetusta tarkemmat säännökset tämän lain nojalla tuettavan rakentamisen teknisistä, taloudellisista ja ympäristöllisistä seikoista, hyväksyttävistä yksikkökustannuksista sekä ennakkohyväksyntämenettelyistä.

22 §

Valtionvastuu

Valtionvastuun voimassaolon edellytyksenä on, että luottolaitos huolehtii lainasta ja sen vakuuksista tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisesti sekä hyvää pankkitapaa noudattaen. Lainan myöntänyt luottolaitos on myös velvollinen valvomaan

valtion etua, kun lainan vakuutena oleva omaisuus muutetaan rahaksi vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä, pakkohuutokaupassa tai konkurssimenettelyn yhteydessä. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa säännöksiä valtion edun valvomiseen liittyvästä menettelystä.

31 §

Vapaaehtoisen velkajärjestelyn rajoitukset

Vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä ei voida myöntää maksuvapautusta valtionlainan lyhennyksille, jos lainan esinevakuus tai lainalle liike- tai siihen verrattavassa toiminnassa annettu takaus turvaa lyhennysten maksun. Velallisen asunnon säilyttämiseksi, yrityksen toiminnan jatkumisen turvaamiseksi tai muista erityisen painavista syistä maksuvapautus voidaan kuitenkin myöntää. Hakemus on näissä tapauksissa saatettava maa- ja metsätalousministeriön ratkaistavaksi.

36 §

Rahoitustuen hakeminen ja myöntäminen

Rahoitustuen myöntää hakemuksesta asianomainen työvoima- ja elinkeinokeskus. Tukea koskeva hakemus on tehtävä kirjallisesti ja allekirjoitettava.

37 §

Valvonta

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan säätää, että valvonnassa käytetään apuna työvoima- ja elinkeinokeskuksia tai muun hallinnonalan viranomaisia edellyttäen, että tehtävistä ja niiden ja laajuudesta sovitaan erikseen maa- ja metsätalousministeriön ja asianomaisen ministeriön välillä. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan tarvittaessa antaa teknisuonteisia

säännöksiä lainojen ja tukien käytön valvonnasta ja seurannasta.

40 §

Tarkastusoikeus

Maa- ja metsätalousministeriöllä ja työvoima- ja elinkeinokeskuksilla on oikeus teettää palveluksessaan olevilla virkamiehillä ennakolta ilmoittamatta tässä laissa tarkoitettujen avustusten, lainojen ja muiden tukien myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön liittyvien edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvonnassa tarvittavia tarkastuksia.

Valvonnan ja tarkastusten asianmukaiseksi suorittamiseksi maa- ja metsätalousministeriö voi valtuuttaa toisen viranomaisen tai ulkopuolisen tilintarkastajan suorittamaan 1 momentissa mainittujen tukimuotojen käyttöön liittyviä tuen välittäjiin, myöntäjiin ja saajiin kohdistuvia tarkastuksia. Tilintarkastajan tulee olla tilintarkastuslaissa (936/1994) tai julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajista annetussa laissa (467/1999) tarkoitettu hyväksytty tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastusyhteisön on nimettävä tarkastuksesta vastuullinen tilintarkastaja. Tarkastustehtävää suoritettavaan valtuutettuun sovelletaan hallintolakia (434/2003), kielilakia (423/2003), saamen kielilakia (1086/2003) sekä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999). Tarkastusta suorittavat tilintarkastajat toimivat virkavastuulla.

45 §

Takaisinperimisen toimivalta

Maa- ja metsätalousministeriö päättää myöntämiensä tukien takaisinperimisestä ja niiden maksamisen lakkauttamisesta. Muutoin tuen takaisinperimisestä ja maksamisen lakkauttamisesta päättää työvoima- ja elinkeinokeskus. Tuki on perittävä takaisin kohdullisessa ajassa ottaen huomioon takaisinperimisen peruste ja henkilön maksukyky. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin ajasta, jonka kuluessa tuki on pe-

rittävä takaisin. Tuen takaisinperimiseen ei saa ryhtyä enää sen jälkeen, kun kymmenen vuotta on kulunut tuen viimeisen erän maksamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä ja määräyksiä sovelletaan kuitenkin toistaiseksi.

2.

Laki

kolttalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 24 päivänä helmikuuta 1995 annetun kolttalain (253/1995) 52 § sekä
muutetaan 18 ja 20 §, 39 §:n 3 momentti, 55 §, 57 §:n 2 momentti ja 65 §, sellaisena kuin niistä on 39 §:n 3 momentti laissa 1289/1996, seuraavasti:

18 §

Lainan ja avustuksen hakeminen ja myöntäminen

Lainat ja avustukset myöntää hakemukselta Lapin työvoima- ja elinkeinokeskus. Hakemus on tehtävä kirjallisesti ja allekirjoitettu.

Ennen kuin työvoima- ja elinkeinokeskus päättää lainan tai avustuksen myöntämisestä, voidaan hakemuksesta hankkia kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen lausunto sekä tarvittaessa muitakin lausuntoja. Lausuntomenettelystä voidaan antaa tarkempia säännöksiä maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

20 §

Valvonta

Maa- ja metsätalousministeriöllä, maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksella ja työvoima- ja elinkeinokeskuksella on oikeus teettää palveluksessaan olevilla virkamiehillä ennakolta ilmoittamatta tässä laissa tarkoitettujen avustusten, lainojen ja muiden tukien myöntämiseen, maksamiseen ja

käyttöön liittyvien edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvonnassa tarvittavia tarkastuksia.

Tuen saaja on velvollinen korvauksetta esittämään tarkastuksia suorittavalle kaikki tarvittavat tili- ja muut asiakirjat, joilla tarkoitetaan myös automaattisen tietojen käsittelyn avulla tai muulla tavalla luotua tai säilytettyä vastaavaa aineistoa sekä muutoinkin avustamaan tarkastuksessa. Tarkastuksia suorittavalla on oikeus valvontatehtävän edellyttämässä laajuudessa tarkastaa tuen saajan kotieläinrakennukset, viljelmät, tuotanto- ja jalostuslaitokset, varastot, myynti- ja markkinointitilat sekä muut tuen myöntämisen ja maksamisen edellytyksenä olevat olot. Tarkastus voi koskea sekä tuen saajaa että tuen välittäjää. Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa.

39 §

Avustuksen takaisinperiminen

Avustus on perittävä takaisin kohtuullisessa ajassa ottaen huomioon takaisinperimisen peruste ja henkilön maksukyky. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin ajasta, jonka kuluessa avustus on perittävä

takaisin. Avustusta ei saa määrätä takaisinperittäväksi enää sen jälkeen, kun 10 vuotta on kulunut avustuksen viimeisen erän maksamisesta. Periminen saadaan suorittaa verojen ulosotosta säädettyssä järjestyksessä.

55 §

Täytäntöönpanoviranomaiset

Maa- ja metsätalousministeriö, Lapin työvoima- ja elinkeinokeskus, maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus, Inarin kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen sekä Metsähallitus huolehtivat tämän lain täytäntöönpanosta. Metsähallituksen Ylä-Lapin luonnonhoitoalue huolehtii valtion maa- ja vesialueiden hoidosta kolttaluonnotalueella sekä niiden käyttöön liittyvistä tämän lain edellyttämistä muista toimenpiteistä. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanossa noudatettavasta menettelystä.

Tämän lain mukaisissa tehtävissä voidaan, sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään, käyttää apuna Lapin lääninhallitusta ja muita valtion viranomaisia.

57 §

Kulujen korvaaminen

Kolttien luottamusmiehen ja hänen apu-

Helsingissä 30 päivänä tammikuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

naan toimivan sihteerin tehtävien hoitamisesta maksetaan palkkiota sekä kulujen korvausta maatilatalouden kehittämisrahaston varoista sen mukaan kuin maa- ja metsätalousministeriö erikseen määrää.

65 §

Tarkemmat säännökset ja vahvistettavat asiakirjakaavat

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin tukimuodoista, tuen myöntämisen perusteista, tukien enimmäismääristä ja sopimukseen perustuvien tukien yleisistä ehdoista sekä siitä, miten tuki voidaan eriyttää alueittain.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tätä lakia ja sen nojalla annettua asetusta tarkempia säännöksiä tuen kohdentamisesta ja tukitasoista. Maa- ja metsätalousministeriö vahvistaa myös kauppa- ja velkakirjakaavat, hakemus- ja päätöskaavat sekä muut tämän lain toimeenpanoa varten tarpeelliset kaavat.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2004.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä ja määräyksiä sovelletaan kuitenkin toistaiseksi.

Maa- ja metsätalousministeri *Juha Korkeaoja*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä tammikuuta 2000 annetun porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain (45/2000) 5 §:n 2 momentti, 7 §, 22 §:n 2 momentti, 31 §:n 2 momentti, 36 §:n otsikko ja 1 momentti, 37 §:n 2 momentti, 40 §:n 1 ja 2 momentti ja 45 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

Tuen saamisen yleiset edellytykset

Tukea voidaan myöntää sellaiselle elinkeinonharjoittajalle, joka saa pääasiallisen osan toimeentulostaan porotaloudesta tai luontaiselinkeinoista, jonka taloudellinen elinkelpoisuus voidaan osoittaa ja joka edistää elinkeinojen toimintaedellytyksiä ja jonka tukemista voidaan pitää tämän lain tavoitteet huomioon ottaen tarkoituksenmukaisena. Tukemisen tarkoituksenmukaisuutta arvioitaessa on tämän lain nojalla maksettavien tukien osalta edellytettävä sitä, että tuen saaja asuu poronhoitolaissa tarkoitettulla poronhoitoalueella taikka 2 §:n mukaisella luontaiselinkeinojen harjoittamisalueella.

Tukea voidaan myöntää sellaiselle elinkeinonharjoittajalle, joka saa pääasiallisen osan toimeentulostaan porotaloudesta tai luontaiselinkeinoista, jonka taloudellinen elinkelpoisuus voidaan osoittaa ja joka edistää elinkeinojen toimintaedellytyksiä ja jonka tukemista voidaan pitää tämän lain tavoitteet huomioon ottaen tarkoituksenmukaisena. Tukemisen tarkoituksenmukaisuutta arvioitaessa on tämän lain nojalla maksettavien tukien osalta edellytettävä sitä, että tuen saaja asuu poronhoitolaissa tarkoitettulla poronhoitoalueella taikka 2 §:n mukaisella luontaiselinkeinojen harjoittamisalueella. *Tässä momentissa mainittuja tuensaajaa koskevia edellytyksiä ei kuitenkaan sovelleta myönnettäessä tukea 65 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tutkimusten ja selvitysten suorittamiseen.*

7 §

Varojen ohjaus

Maa- ja metsätalousministeriö huolehtii tämän lain tarkoituksiin käytettävissä olevien varojen ohjaamisesta antamalla Euroopan yhteisön säännöksiä, lakia, valtioneu-

7 §

Varojen ohjaus

Maa- ja metsätalousministeriö huolehtii tämän lain tarkoituksiin käytettävissä olevien varojen ohjaamisesta antamalla Euroopan yhteisön säännöksiä, lakia, valtioneu-

voston asetusta ja maatilatalouden kehittämisrahaston käyttösuunnitelmaa tarkempia määräyksiä varojen käytöstä.

Maa- ja metsätalousministeriö voi antaa määräyksiä varojen määrällisestä, alueittaisesta, toimialoittaisesta ja kohderyhmittäisestä ohjaamisesta. Maa- ja metsätalousministeriön antamalla asetuksella säädetään myös tätä lakia ja sen nojalla annettavaa valtioneuvoston asetusta tarkemmat säännökset tämän lain nojalla tuettavasta rakentamisesta ja vahvistetaan tarvittavilta osin siinä hyväksyttävät kustannukset.

voston asetusta ja maatilatalouden kehittämisrahaston käyttösuunnitelmaa tarkempia määräyksiä varojen käytöstä. *Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään lain tavoitteiden mukaisesti varojen alueittaisesta, toimialoittaisesta ja kohderyhmittäisestä ohjaamisesta. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriö antaa hallinnollisia määräyksiä varojen määrällisestä ohjaamisesta.*

Maa- ja metsätalousministeriö *päätää määräämnsä ehdoin yksittäistapauksittain varojen käyttämisestä porotalouden ja luontaiselinkeinojen kehittämistä koskevien tutkimusten ja selvitysten tekemiseen sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään.* Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella *voidaan antaa* tätä lakia ja sen nojalla annettavaa valtioneuvoston asetusta tarkemmat säännökset tämän lain nojalla tuettavan rakentamisen teknisistä, taloudellisista ja ympäristöllisistä seikoista, hyväksyttävistä yksikkökustannuksista sekä enakkohyväksyntämenettelystä.

22 §

Valtionvastuu

Valtionvastuun voimassaolon edellytyksenä on, että luottolaitos huolehtii lainasta tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisesti sekä hyvää pankkitapaa noudattaen. Lainan myöntänyt luottolaitos on myös velvollinen valvomaan valtion etua ja noudattamaan maa- ja metsätalousministeriön antamia määräyksiä, kun lainan vakuutena oleva omaisuus muutetaan rahaksi vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä, pakkohuutokaupassa tai konkurssimenettelyn yhteydessä.

Valtionvastuun voimassaolon edellytyksenä on, että luottolaitos huolehtii lainasta ja sen vakuuksista tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisesti sekä hyvää pankkitapaa noudattaen. Lainan myöntänyt luottolaitos on myös velvollinen valvomaan valtion etua, kun lainan vakuutena oleva omaisuus muutetaan rahaksi vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä, pakkohuutokaupassa tai konkurssimenettelyn yhteydessä. *Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa säännöksiä valtion edun valvomiseen liittyvästä menettelystä.*

31 §

Vapaaehtoisen velkajärjestelyn rajoitukset

Vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä ei voida myöntää maksuvapautusta valtionlainan lyhennyksille, jos lainan esinevakuus tai lainalle liike- tai siihen verrattavassa toiminnassa annettu takaus turvaa lyhennysten maksun. Erityisen painavista syistä voidaan maksuvapautus kuitenkin myöntää siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Hakemus on näissä tapauksissa saatettava maa- ja metsätalousministeriön ratkaistavaksi.

Vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä ei voida myöntää maksuvapautusta valtionlainan lyhennyksille, jos lainan esinevakuus tai lainalle liike- tai siihen verrattavassa toiminnassa annettu takaus turvaa lyhennysten maksun. *Velallisen asunnon säilyttämiseksi, yrityksen toiminnan jatkumisen turvaamiseksi tai muista erityisen painavista syistä maksuvapautus voidaan kuitenkin myöntää.* Hakemus on näissä tapauksissa saatettava maa- ja metsätalousministeriön ratkaistavaksi.

36 §

Rahoitustuen myöntäminen

Rahoitustuen myöntää asianomainen työvoima- ja elinkeinokeskus.

36 §

*Rahoitustuen **hakeminen** ja myöntäminen*

Rahoitustuen myöntää hakemuksesta asianomainen työvoima- ja elinkeinokeskus. *Tukea koskeva hakemus on tehtävä kirjallisesti ja allekirjoitettava.*

37 §

Valvonta

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan säätää, että valvonnassa käyteenä apuna työvoima- ja elinkeinokeskuksia tai muun hallinnonalan viranomaisia edellyttäen, että tehtävistä ja niiden laajuudesta sovitaan erikseen maa- ja metsätalousministeriön ja asianomaisen ministeriön välillä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan säätää, että valvonnassa käyteenä apuna työvoima- ja elinkeinokeskuksia tai muun hallinnonalan viranomaisia edellyttäen, että tehtävistä ja niiden laajuudesta sovitaan erikseen maa- ja metsätalousministeriön ja asianomaisen ministeriön välillä. *Lisäksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan tarvittaessa antaa teknisluonteisia säännöksiä lainojen ja tukien käytön valvonnasta ja seurannasta.*

40 §

Tarkastusoikeus

Maa- ja metsätalousministeriöllä ja työ-

40 §

Tarkastusoikeus

Maa- ja metsätalousministeriöllä ja työ-

voima- ja elinkeinokeskuksella on oikeus suorittaa ennakolta ilmoittamatta avustusten, lainojen ja muiden tukien myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön liittyviä tarkastuksia.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun valvonnan ja tarkastusten asianmukaiseksi suorittamiseksi ministeriö voi päätöksellään valtuuttaa toisen viranomaisen tai ulkopuolisen tilintarkastajan suorittamaan tuen käyttöön liittyviä tuen välittäjiin ja myöntäjiin sekä tuen saajiin kohdistuvia 1 momentissa tarkoitettuja tarkastuksia puolestaan. Tilintarkastajan tulee olla julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunnan hyväksymä tilintarkastaja (JHTT-tilintarkastaja) tai tilintarkastusyhteisö (JHTT-yhteisö), keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja (KHT-tilintarkastaja) tai tilintarkastusyhteisö (HTM-yhteisö). Tilintarkastaja toimii tehtävässään virkavastuulla. Tilintarkastajan tulee tarkastustehtävää suorittaessaan noudattaa hallintomenettelylakia (598/1982) ja kielilakia (148/1922).

45 §

Takaisinperimisen toimivalta

Maa- ja metsätalousministeriö päättää myöntämiensä tukien takaisinperimisestä ja niiden maksamisen lakkauttamisesta. Muutoin tuen takaisinperimisestä ja maksamisen lakkauttamisesta päättää työvoima- ja elinkeinokeskus. Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa säätää siitä ajasta, jonka kuluessa tuki on perittävä takaisin. Tuen takaisinperimiseen ei saa ryhtyä enää sen jälkeen, kun kymmenen vuotta on kulunut tuen viimeisen erän maksamisesta.

voima- ja elinkeinokeskuksilla on oikeus teettää palveluksessaan olevilla virkamiehillä ennakolta ilmoittamatta tässä laissa tarkoitettujen avustusten, lainojen ja muiden tukien myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön liittyvien edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvonnassa tarvittavia tarkastuksia.

Valvonnan ja tarkastusten asianmukaiseksi suorittamiseksi maa- ja metsätalousministeriö voi valtuuttaa toisen viranomaisen tai ulkopuolisen tilintarkastajan suorittamaan 1 momentissa mainittujen tukimuotojen käyttöön liittyviä tuen välittäjiin, myöntäjiin ja saajiin kohdistuvia tarkastuksia. Tilintarkastajan tulee olla tilintarkastuslaissa (936/1994) tai julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajista annetussa laissa (467/1999) tarkoitettu hyväksytty tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastusyhteisön on nimettävä tarkastuksesta vastuullinen tilintarkastaja. Tarkastustehtävää suorittamaan valtuutettuun sovelletaan hallintolakia (434/2003), kielilakia (423/2003), saamen kielilakia (1086/2003) sekä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999). Tarkastusta suorittavat tilintarkastajat toimivat virkavastuulla.

45 §

Takaisinperimisen toimivalta

Maa- ja metsätalousministeriö päättää myöntämiensä tukien takaisinperimisestä ja niiden maksamisen lakkauttamisesta. Muutoin tuen takaisinperimisestä ja maksamisen lakkauttamisesta päättää työvoima- ja elinkeinokeskus. Tuki on perittävä takaisin kohtuullisessa ajassa ottaen huomioon takaisinperimisen peruste ja henkilön maksukyky. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin ajasta, jonka kuluessa tuki on perittävä takaisin. Tuen takaisinperimiseen ei saa ryhtyä enää sen jälkeen, kun kymmenen vuotta on kulunut tuen viimeisen erän maksamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä

Voimassa oleva laki

Ehdotus

kuuta 200 .

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä ja määräyksiä sovelletaan kuitenkin toistaiseksi.

2.

Laki

kolttalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti kumotaan 24 päivänä helmikuuta 1995 annetun kolttalain (253/1995) 52 § sekä muutetaan 18 ja 20 §, 39 §:n 3 momentti, 55 §, 57 §:n 2 momentti ja 65 §, sellaisena kuin niistä on 39 §:n 3 momentti laissa 1289/1996, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

18 §

18 §

Lainan ja avustuksen myöntäminen

*Lainan ja avustuksen **hakeminen** ja myöntäminen*

Lainat ja avustukset myöntää maaseutuelinkeinopiiri.

Lainat ja avustukset myöntää hakemuksesta Lapin työvoima- ja elinkeinokeskus. Hakemus on tehtävä kirjallisesti ja allekirjoitettava.

Ennen kuin maaseutuelinkeinopiiri päättää lainan ja avustuksen myöntämisestä, voidaan hakemuksesta hankkia kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen lausunto sekä tarvittaessa muitakin lausuntoja sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

Ennen kuin työvoima- ja elinkeinokeskus päättää lainan tai avustuksen myöntämisestä, voidaan hakemuksesta hankkia kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen lausunto sekä tarvittaessa muitakin lausuntoja. *Lausuntomenettelystä voidaan antaa tarkempia säännöksiä maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.*

20 §

20 §

Valvonta

Valvonta

Maa- ja metsätalousministeriöllä, maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksella ja maaseutuelinkeinopiirillä on oikeus suorittaa valtuuttamallaan henkilöillä avustusten ja lainojen käyttöön liittyviä tarkastuksia. Lainan ja avustuksen saaja on velvollinen esittämään heille kaikki tarvittavat tili- ja muut asiakirjat sekä muutoinkin

Maa- ja metsätalousministeriöllä, maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksella ja työvoima- ja elinkeinokeskuksella on oikeus teettää palveluksessaan olevilla virkamiehillä ennakolta ilmoittamatta tässä laissa tarkoitettujen avustusten, lainojen ja muiden tukien myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön liittyvien edellytysten ja ehtojen

avustamaan tarkastuksessa.

noudattamisen valvonnassa tarvittavia tarkastuksia.

Tuen saaja on velvollinen korvauksetta esittämään tarkastuksia suorittavalle kaikki tarvittavat tili- ja muut asiakirjat, joilla tarkoitetaan myös automaattisen tietojen käsittelyn avulla tai muulla tavalla luotua tai säilytettyä vastaavaa aineistoa sekä muutoinkin avustamaan tarkastuksessa. Tarkastuksia suorittavalla on oikeus valvontatehtävän edellyttämässä laajuudessa tarkastaa tuen saajan kotieläinrakennukset, viljelmät, tuotanto- ja jalostuslaitokset, varastot, myynti- ja markkinointitilat sekä muut tuen myöntämisen ja maksamisen edellytyksenä olevat olot. Tarkastus voi koskea sekä tuen saajaa että tuen välittäjää. Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa.

39 §

Avustuksen takaisinperiminen

Avustusta ei saa määrätä takaisinperittäväksi enää sen jälkeen, kun avustuksen myöntämisestä on kulunut 10 vuotta. Periminen saadaan toimittaa verojen ulosotosta säädettyssä järjestyksessä.

Avustus on perittävä takaisin kohtuullisessa ajassa ottaen huomioon takaisinperimisen peruste ja henkilön maksukyky. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin ajasta, jonka kuluessa avustus on perittävä takaisin. Avustusta ei saa määrätä takaisinperittäväksi enää sen jälkeen, kun 10 vuotta on kulunut avustuksen viimeisen erän maksamisesta. Periminen saadaan suorittaa verojen ulosotosta säädettyssä järjestyksessä.

52 §

Pellonraivaus

Pellonraivauksen määräaikaisesta rajoittamisesta annettu laki (1385/91) ei koske sellaista raivausta, johon on myönnetty lainaa tai avustusta tämän lain nojalla tai joka perustuu tämän lain 9 §:n 1 momentin 6 kohdan nojalla annettuun lupaan.

52 §

(kumotaan)

55 §

Täytäntöönpanoviranomaiset

Maa- ja metsätalousministeriö, Lapin maaseutuelinkeinopiiri, maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus, Inarin kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen sekä Metsähallitus huolehtivat tämän lain täytäntöönpanosta. Metsähallituksen Ylä-Lapin luonnonhoitoalue huolehtii valtion maa- ja metsäalueiden hoidosta kolttalueella sekä niiden käyttöön liittyvistä tämän lain edellyttämistä muista toimenpiteistä. Maa- ja metsätalousministeriö voi tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä tämän lain täytäntöönpanossa noudatettavasta menettelystä.

Tämän lain mukaisissa tehtävissä voidaan, sen mukaan kuin asetuksella säädetään, käyttää apuna Lapin lääninhallitusta, valtion ja kunnan viranomaisia, *KERA Oy:tä, Paliskuntain yhdistystä ja paliskuntia, metsälautakuntia sekä muitakin neuvontajärjestöjä.*

Maa- ja metsätalousministeriö määrää metsälautakunnille ja neuvontajärjestöille suoritettavista maksuista.

57 §

Kulujen korvaaminen

Kolttien luottamusmiehen tehtävien hoitamisesta maksetaan palkkiota sekä kulujen korvausta maatilatalouden kehittämisrahaston varoista sen mukaan kuin maa- ja metsätalousministeriö erikseen määrää.

Kolttien luottamusmiehen ja hänen apunaan toimivan sihteerin tehtävien hoitamisesta maksetaan palkkiota sekä kulujen korvausta maatilatalouden kehittämisrahaston varoista sen mukaan kuin maa- ja metsätalousministeriö erikseen määrää.

65 §

Tarkemmat säännökset, määräykset ja ohjeet

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

55 §

Täytäntöönpanoviranomaiset

Maa- ja metsätalousministeriö, Lapin työvoima- ja elinkeinokeskus, maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus, Inarin kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen sekä Metsähallitus huolehtivat tämän lain täytäntöönpanosta. Metsähallituksen Ylä-Lapin luonnonhoitoalue huolehtii valtion maa- ja metsäalueiden hoidosta kolttalueella sekä niiden käyttöön liittyvistä tämän lain edellyttämistä muista toimenpiteistä. *Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan* antaa tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanossa noudatettavasta menettelystä.

Tämän lain mukaisissa tehtävissä voidaan, sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään, käyttää apuna Lapin lääninhallitusta ja muita valtion viranomaisia.

65 §

Tarkemmat säännökset ja vahvistettavat asiakirjakaavat

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin tukimuodoista, tuen myön-

Maa- ja metsätalousministeriö voi antaa tätä lakia ja sen nojalla annettua asetusta tarkempia määräyksiä lainojen, avustusten ja muiden tässä laissa tarkoitettujen etuuk-sien myöntämisestä. Maa- ja metsätalous-ministeriö vahvistaa myös kauppaa- ja vel-kakirjakaavat, hakemus- ja päätöskaaavat sekä muut tämän lain toimeenpanoa varten tarpeelliset kaavat *ja menettelytapaohjeet*.

Ehdotus

tämisen perusteista, tukien enimmäismää-ristä ja sopimukseen perustuvien tukien yleisistä ehdoista sekä siitä, miten tuki voi-daan eriyttää alueittain.

*Maa- ja metsätalousministeriön asetuk-sella voidaan antaa tätä lakia ja sen nojalla annettua asetusta tarkempia säännöksiä u-
en kohdentamisesta ja tukitasoista. Maa- ja metsätalousministeriö vahvistaa myös kauppaa- ja velkakirjakaavat, hakemus- ja päätöskaaavat sekä muut tämän lain toi-meenpanoa varten tarpeelliset kaavat.*

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 200.*

Tämän lain voimaan tullessa voimassa ol-leita säännöksiä ja määräyksiä sovelletaan kuitenkin toistaiseksi.
